

Zpravodaj Řízení letového provozu České republiky, s. p.

DUBEN
ROČNÍK XII – ČÍSLO 116

STRIP 2011

**Osobnost českého
civilního letectví –**

Ing. Ivan Hubert (str. 2)

**Jan Čadil: Mým snem
bylo stát se vojenským
pilotem (str. 3)**

Databáze letišť 2011 (str. 5)

CANI na cestách (str. 4)

**DFIN: Ohlédnutí
za rokem 2010 (str. 5)**

**Poslední cíl raketoplánu
Discovery: muzeum (str. 6–7)**

Ilustrační foto BOEING

Boeing 747-8 Intercontinental (str. 4)

Pracovní výročí zaměstnanců ŘLP ČR, s. p.

V dubnu 2011 oslaví kulaté výročí nepřetržitého pracovního poměru u ŘLP ČR, s. p., tyto zaměstnanci:
Ing. Libor Jílek, metodický pracovník, DPRO/LIS **20 let**

Otakar Rada, vřlp II – WS, DPRO/SPLS/APP/TWR **20 let**
Ing. Lubomír Kozár, vřlp II – WS, DPRO/SPLS/APP/TWR **30 let**
 Blahopřejeme! **REDAKCE**

Osobnost českého civilního letectví

Dne 24. března 2011 obdržel ředitel divize podnikového rozvoje a mezinárodní koordinace **Ing. Ivan Hubert** (na snímku vpravo) od podvýboru pro vědu, výzkum, letectví a kosmonautiku Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky uznání a poděkování jako Osobnost českého civilního letectví. Toto významné ocenění za

celoživotní práci v oblasti řízení letového provozu, iniciací a zastoupení České republiky v mezinárodních strukturách projektu Jednotné evropské nebe mu předal předseda zmíněného podvýboru Ing. Pavel Hojda.

Ivan Hubert absolvoval ČVUT, Fakultu elektrotechnickou, obor sdělovací technika se specializací komunikace. Do podniku nastoupil v roce 1973 jako výzkumný pracovník v oblasti zpracování radarových dat. Od roku 1980 pracoval v technickém úseku jako systémový inženýr odpovědný za rozvoj radionavigační infrastruktury v ČSFR. Od roku 1995 do roku 2000 zastával funkce náměstka ředitele pro Sekci plánování a rozvoje a vedoucího oddělení rozvoje letových navigačních služeb. V roce 2001 byl jmenován do funkce vedoucího kanceláře generálního ředitele a od 1. 9. 2007 do funkce ředitele divize podnikového rozvoje a mezinárodní koordinace.

REDAKCE, foto mis

Počet pohybů na letišti Praha

ÚNOR 2011/2010

Zdroj: AI

2010 2011

celkový počet
10 559 10 320

nejvyšší počet/den
 (3. 2.) (24. 2.)
421 440

nejvyšší počet/hod.
 (3. 2.) (25. 2.)
41 45

Počet pohybů ve FIR Praha

ÚNOR 2011/2010 (IFR)

Zdroj: AI

2010 2011

celkový počet
41 530 43 176

nejvyšší počet/den
 (19. 2.) (18. 2.)
1 640 1 712

nejvyšší počet/hod.
 (15. 2.) (18. 2.)
129 136

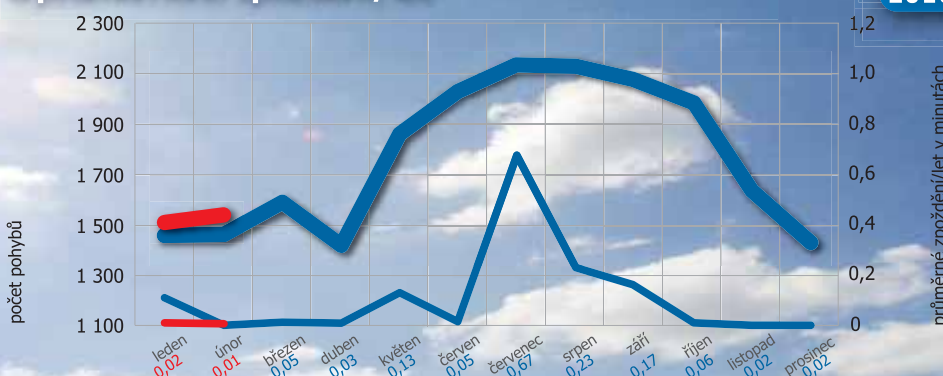
Statistiky provozu

únor 2011/2010

Letiště Praha-Ruzyně: Srovnání počtu denních pohybů a průměrného zpoždění/let

FIR Praha: Srovnání počtu denních pohybů (IFR) a průměrného zpoždění/let

Počet pohybů na letištích – Česká republika

	Praha			Brno			Ostrava			Karlový Vary		
	2010	2011	v %	2010	2011	v %	2010	2011	v %	2010	2011	v %
únor	10 559	10 320	- 2,3	1 383	1 526	+ 10,3	597	756	+ 26,6	124	286	+ 130,6

Počet pohybů (IFR) ve FIR Praha

	2010	2011	Nárůst provozu v %	Průměrné zpoždění na let v min.
únor	41 530	43 176	+ 4,0	0,03 0,01

Jan Čadil: Mým snem bylo stát se vojenským pilotem

Časopis Letectví + kosmonautika je nejdéle vycházející odborný časopis o letectví v České republice i na Slovensku. Tento rok slaví významné, kulaté výročí, a tak jsme vyzpovídali šéfredaktora Jana Čadila.

Kdy vůbec vyšlo první číslo?

Časopis v letošním roce slaví devadesát let své existence. První číslo vyšlo v lednu 1921 a od té doby vychází kontinuálně, pouze během druhé světové války bylo vydávání zastaveno a znovuobnoveno bylo v roce 1945. V průběhu let časopis několikrát změnil název. Původně se jmenoval Letectví, poté Křídla vlasti, což bylo v padesátých letech, a od poloviny šedesátých let se jmenuje Letectví + kosmonautika.

Je pravda, že časopis je druhým nejstarším odborným periodikem v letectví v Evropě?

Můžeme říct, že v současné době jsme druhý nejstarší letecký časopis na evropském kontinentě. Starší je jenom britský Aeroplane.

Slavíte letos významné výročí. Plánujete nějaké speciální vydání nebo akce?

Připomínku jsme měli v lednovém čís-

le, kdy to bylo přesně devadesát let. Máme pro letošní rok pozměněné logo, kde odkazujeme na výročí, a uvažujeme, že v druhé polovině letošního roku vydáme speciální číslo, které bude tomuto výročí věnováno. Mělo by se jednat o takové retro.

Jak se měnila grafika a obsah v průběhu let?

Časopis se vyvíjel stejně jako letectví v průběhu celého dvacátého století. Původně byl založen aeroklubem, který stál u jeho zrodu, a neobešel se ve dvacátých a třicátých letech bez vydatné pomoci také domácího leteckého průmyslu. Tato situace trvala až do války. Poté ty samé subjekty časopis obnovily a na jeho vydávání participují svým způsobem dodnes. V průběhu let se samozřejmě přidávaly další subjekty. Současný vydavatel, společnost Aeromedia, a. s., stojí za časopisem od roku 1997, kdy se tehdejší státní vydavatelství Magnet Press ocitlo v ekonomických potížích a časopisu

hrozil zánik, a tak vznikla specializovaná akciová společnost, aby mohlo jeho vydávání pokračovat v nových podmínkách. Nebylo to lehké období. Postupně společnost přibrala pod svá křídla i další periodika – časopis Modelář, který má rovněž dlouhou tradici, dále ATM, specializující se na vojenskou techniku. Začala vydávat dvoutýdenní Aero Hobby, věnující se sportovnímu letectví a nejnovějším počinem je Hobby Historie, jež se zaměřuje na letadla, techniku a osobnosti 20. století.

Časopis se zabývá širokou paletou článků od modelářství po kosmonautiku. Jaká je struktura Letectví + kosmonautiky?

Jak již název titulu napovídá, věnujeme se všem oblastem letectví a kosmonautiky. V každém čísle tak čtenáři najdou aktuality ze světa vojenského, civilního letectví i kosmonautiky. Nechybějí rozhovory na aktuální témata. Snažíme se mapovat nejenom dění v letectví v České republice a na Slovensku, ale i ve světovém kontextu.

Plánujete nějaké změny či novinky?

Novinky plánujeme pořád. Uvažujeme i o vydávání určitých speciálních publikací mimo řadu periodických tisků.

Jak jste se stal šéfredaktorem?

Moje dráha, co se týče Letectví + kosmonautiky, začala v roce 1997, kdy jsem začal externě přispívat do časopisu. V roce 1998 jsem nastoupil jako redaktor na plný úvazek a postupně si prošel

různými funkcemi v redakci. V polovině roku 2002 jsem byl pověřen vedením časopisu a od 1. ledna 2003 jsem se stal jeho šéfredaktorem.

Standardní číslo časopisu má sto tisícových stran, což je opravdu hodně. Kolik je vás v redakci?

Mohlo by se zdát, že náš tým je veliký, ale stabilních redaktorů tolik nemáme. Letectví + kosmonautika má čtyři redaktory, každý se věnuje své svěřené oblasti letectví a spolupracuje s externisty na konkrétních článcích. Máme spíše hodně externích dopisovatelů.

Jak jste se vůbec dostal k letectví?

Letadla mě bavila odmalička a přivedl mě k nim tatínek. Pak už byl jen krůček věnovat se koníčku profesionálně, a tak se ze mě stal letecký mechanik se specializací na VKV techniku. I když bylo mým snem stát se vojenským pilotem, mám rád všechny podoby letectví. Snad proto jsem nakonec začal přispívat do časopisu, který mě provázel již od dětství. Ještě na střední škole jsem však vůbec nepředpokládal, že bych sám do něj mohl jednou psát.

Díky vaší práci se určitě setkáváte se zajímavými lidmi z leteckého oboru.

Ano, ale nerad bych někoho jmenoval, těch lidí je opravdu mnoho – piloti, technici, řidiči letového provozu, konstruktéři a spousta dalších.

Zmínil jste řidící. Co si myslíte o této profesi?

Věnujeme se samozřejmě i oblasti řízení letového provozu. Také jeden náš kolega vážně uvažoval o této profesi. Je to oblast, která nás zajímá. Když třeba pozorují řidící na věži na Ruzyni, tak klobouk dolů. Je to náročné povolání. Myslím si, že nároky, které jsou na ně kladeny už při výběru, jsou opodstatněné.

DOMINIKA VRKOTOVÁ
Foto MICHAEL SEDLÁČEK

curriculum vitae

JAN ČADIL

narozen: 4. 1. 1976 v Praze

vzdělání: Střední odborné učiliště

dopravní – obor letecký

mechanik-elektronik s maturitou,

nástavba – management

rodina: svobodný

volný čas: historie, fotografování

letadel, sport – kolo, lyže

oblíbené filmy: filmy pánů

Svěráků, Menzla a jiných

oblíbené knihy: literatura faktu

cestování: v zimě hory a v létě

poznávací dovolená

Objektiv

V rámci „Kulatého stolu Comenia“ s ministrem obrany **A. Vondrou** byla za účasti zástupců ŘLP ČR, s. p., diskutována mimo jiné i tzv. Bílá kniha o obraně, která z dlouhodobého hlediska řeší rozvoj a úlohu ozbrojených sil České republiky. Více na www.comenius.cz. **rkl, foto KSC**

Delegace kazachstánského ministerstva dopravy a tamního úřadu pro civilní letectví v březnu navštívila Českou republiku. V rámci této návštěvy došlo k podpisu dohody o vzájemné spolupráci mezi úřady pro civilní letectví obou států a následně delegace vedená náměstkem ministra dopravy Kazachstánu navštívila středisko IATCC Praha, kde se seznámila se stavem a rozvojem služeb řízení letového provozu v ČR. **rkl, foto mis**

Boeing 747-8 Intercontinental, který je novou osobní verzí legendárního jumbo jetu uskutečnil v březnu 2011 svůj první zkušební let. Vůbec první let původní 747 se uskutečnil před 42 lety, v roce 1969. Nový letoun pojme 467 cestujících, což je o 51 více než u současné verze 747. Letadlo s novými křídly a ocasionální plochami by mělo být tišší a jeho provoz hospodárnější, cestující pak čeká větší komfort. Dolet činí přes 14 000 kilometrů. **mis, ilustrační foto BOEING**

CANI na cestách. Březen byl pro CANI i letos ve znamení kočování. V tomto měsíci se totiž již tradičně koná celosvětová konference a výstava **ATC Global v Amsterdamu**, která představuje všechno a seznamuje spolu všechny, kteří mají co do činění s řízením letového provozu. Najdete tu poskytovatele letových navigačních služeb z nejrůznějších koutů světa, dodavatele technologií, vybavení, zástupce odborných médií a množství svých vlastních kolegů, kteří využívají příležitosti této vysoké koncentrace svých obchodních partnerů a kolegů z různých mezinárodních pracovních skupin k intenzivnímu vyjednávání. A tužení sociálních vazeb... Tým CANI si letos přivezl nový malý (ale šikovný) výstavní stánek a během výstavy v něm prezentoval komplexní nabídku svých služeb od ATC kurzů přes kurzy pro technický personál, jazykovou výuku až po odborné konsultační aktivity (multilaterace, airspace management atp.).

Že za sebou mělo letectví velmi náročný rok, jistě dokládá i neuvěřitelný zájem o nové propagační CANI antistresové míčky v uklidňující zelené barvě, které šly doslova na dračku. A teď už zbývá jen sledovat, jak se jejich cílené rozšíření po světě odrazí v návštěvnosti našich nových webových stránek www.can1.cz.

SLŠ, foto OTA VÁCLAVÍK

Uzávěrka X. ročníku soutěže

Redakce Stripu děkuje všem podnikovým fotografům-amatérům, kteří již své práce do X. ročníku soutěže odevzdali. Všichni ostatní mají čas do **29. dubna 2011**, kdy je datum uzávěrky. Odevzdat do redakce můžete buď fotografie o rozměru 20 x 30 centimetrů a větší nebo digitální záznam na CD, případně můžete své obrázky poslat mailem na adresu strip@ans.cz. Kvalitu všech dodaných fotografií posoudí odborná porota, která následně vybere vítěze v jednotlivých kategoriích – „3L“, řízení letového provozu (obor + podnik), volné téma. Udělena bude i Zvláštní cena poroty. Mezi autory vítězných snímků budou rozděleny šeky na nákup fotografického zboží v celkové hodnotě 14 tisíc korun.

Publikujeme fotografii **Pravou stoupavou ...**, se kterou **Vlastimil Volena**, APP/TWR, získal v loňském ročníku 2. cenu za všechna tři vyhlášená témata. **REDAKCE**

Ohlédnutí za rokem 2010

Rok 2010 lze hodnotit jak z hlediska vývoje letového provozu, tak i dosaženého výsledku hospodaření jako rok úspěšný. Nicméně vývoj neprobíhal v průběhu roku rovnoměrně. V první polovině roku přetrvávaly jevy krizového vývoje celého odvětví letecké dopravy.

ti původním předpokladům. I přes tuto skutečnost celkový objem letištního provozu vyjádřený v přibližovacích jednotkách dosáhl nejnižších hodnot za uplynulých pět let.

Ve vývoji letového provozu byly v roce 2010 zaznamenány další faktory. Prvním

vuje meziroční nárůst výnosů o 2,9 %. Hlavním zdrojem příjmů podniku bylo poskytování letových navigačních služeb, jejichž podíl činil 93,4 % z celkových výnosů. Největší podíl zaujaly traťové výnosy ve výši 2528 mil. Kč, tj. 76,4 % celkových výnosů. Druhou nejvýznam-

Inspiromat

„Jak budou spotřebitelé vědět z cen u čerpacích stanic, náklady na pohonné hmoty v uplynulých třech měsících pokračovaly ve výrazném růstu.“

Nick Swift, finanční ředitel společnosti; letecká společnost British Airways zvýší palivové příplatky u dálkových letů.

„Situace se měla řešit úplně jinak. Palubní personál měl požádat cestující, kteří seděli u nouzového východu, aby si někdo z nich vyměnil s vysokým mužem místo, a ne ho vyhodit z letadla.“

Paul McElroy, mluvčí americké nízkonákladové společnosti Horizon Air; vysoký muž, jehož nohy překážely v uličce, musel nedobrovolně opustit před odletem letadlo.

„Boeing předpokládá, že nové dopravní letadlo bude na trhu do konce letošního roku.“

Elizabeth Lundová, viceprezidentka společnosti Boeing a hlavní manažerka programu 747 Jumbo, které se má stát konkurencí pro Airbus A 380

„Dnešní konečné ceny jsou jedinečné a jsou srovnatelné jen s tím, co nabízela společnost Sky Europe v době svého prodělečného provozu.“

Roman Fritschka z OK Tours; cestování mezi Prahou a Paříží začalo prudce zlevňovat.

„Létáme maximálně mezi Bratislavou a Tatrami. V Česku to nedává smysl. Dojezdovou vzdálenost do hodiny a půl je lépe jet vozem, vzdálenosti nad hodinu a půl zase letadlem.“

Patrik Tkáč, spolumajitel J&T. Helikoptéry přestávají být doménou záchranky a policie. Kvůli letům za byznysem i zábavě je začínají kupovat i tuzemští podnikatelé.

„Vzducholoď zatím nic neohrozila, ani letový provoz.“

Markéta Johnová, mluvčí policie Prahy – venkov; brněnské firmě ulétla reklamní vzducholoď.

„Během testovacího provozu tento způsob využily stovky našich klientů v průběhu jediného týdne.“

Jiří Marek, viceprezident pro obchod a marketing ČSA; podle zjištění ČSA mají někteří lidé z placení online obavy. Nově si tedy mohou letenku na internetových stránkách na tři dny rezervovat a přijít ji zaplatit osobně v hotovosti.

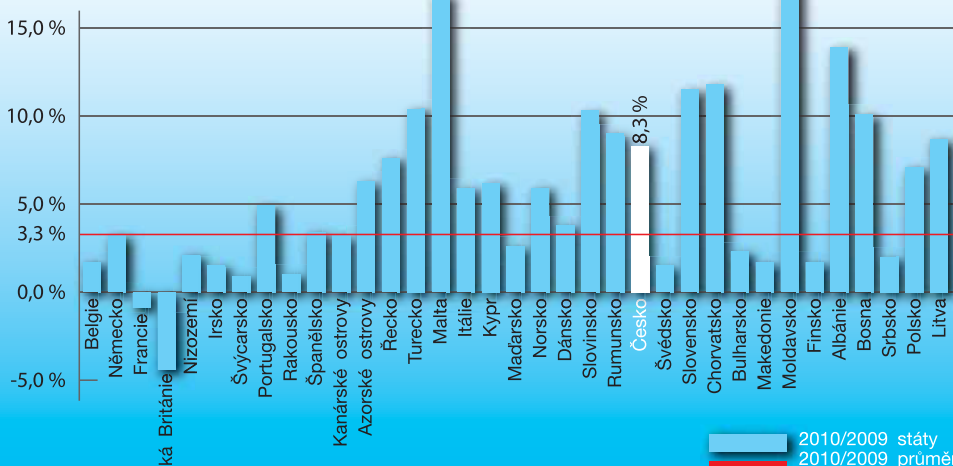
„Práce vyžaduje čím dál větší vzdělání, vzdělání čím dál větší práci.“

Gabriel Laub, prozaik, humorista, překladatel

Připravila DV

Vývoj traťového provozu v roce 2010

(ve výkonových jednotkách – členské státy EUROCONTROL – zdroj CRCO)

Zatímco v oblasti traťových výkonů byly od počátku roku patrné náznaky oživení letového provozu, v oblasti výkonů letového provozu na určených letištích se dále prohluboval propad letecké dopravy. Situace v oblasti letecké dopravy se dále zkomplikovala v dubnu roku 2010, kdy v důsledku erupce islandského vulkánu Eyjafjallajökull se významně zredukoval letový provoz nad Evropou. Mezi 16. až 19. dubnem 2010 nebyl nad územím České republiky zaznamenán prakticky žádný traťový provoz. Obdobný vývoj provozu byl i na určených letištích v ČR. Odhadujeme, že kvůli erupci sopky se snížily celoroční výkony letového provozu (ve výkonových jednotkách) o 1,2 % v případě traťové služby a o 1,1 % v případě letištní služby řízení.

Ve druhé polovině roku nastal v oblasti traťových výkonů nad územím ČR obrat. Výkony letového provozu zejména od srpna 2010 zaznamenávaly mimořádné hodnoty, i když v prosinci se dynamika vývoje letového provozu snížila. Díky neočekávanému vývoji traťového provozu ve druhém pololetí roku 2010 dosáhl meziroční nárůst výkonů hodnoty 8,3 %. Tento nárůst byl jeden z nejvyšších mezi členskými státy EUROCONTROL (viz graf), jeho průměrná výše činila 3,3 %. Rok 2010 byl co do objemu letového provozu vyjádřeného v přeletových jednotkách v historii podniku rokem rekordním.

V oblasti letištních výkonů ve druhé polovině roku bylo zaznamenáno zastavení propadu výkonů letového provozu, nicméně výkony zůstaly na úrovni předchozího roku. Díky této skutečnosti meziroční pokles letištních výkonů dosáhl hodnoty – 4,6 %, což je nižší propad oproti

z nich byla skutečnost, že dynamika vývoje výkonů letového provozu ve výkonových jednotkách významně předčila vývoj výkonů v pohybech. Dalším faktorem byla změna struktury hlavních uživatelů našich služeb. Podíl tuzemských uživatelů na celkových výkonech se snížil. Podíl ČSA na traťových výkonech poklesl z 5,4 procenta v lednu na 4,3 % v prosinci. V případě letištních výkonů byl pokles ČSA ještě významnější, a to ze 39,3 % v lednu na 41,0 % v prosinci.

I přes tyto skutečnosti lze díky vývoji traťového provozu hodnotit dosažené výsledky hospodaření za rok 2010 pozitivně, což dokládáme následujícími číselnými údaji.

Výnosy ŘLP

Celkové výnosy podniku v roce 2010 dosáhly objemu 3308 mil. Kč. To předsta-

vejší výnosovou položkou byly výnosy z letištních služeb v částce 559 mil. Kč, tj. 16,9 % celkových výnosů. Cvičné lety se podílely na celkových výnosech méně než 0,1 %.

Náklady v roce 2010

Náklady byly v roce 2010 čerpány v objemu 3105 mil. Kč. Tento objem představuje meziroční nárůst nákladů o 0,4 %. Takovýto vývoj nákladů zajistil plnění všech funkcí podniku způsobem, který je pro naše zákazníky příznivý.

Celkově lze konstatovat, že plánované ukazatele hospodaření pro rok 2010 byly splněny a překročeny. Čistý zisk podniku po zdanění dosáhl výše 156,9 mil. Kč. Finanční situace podniku byla po celé období minulého roku stabilní a nebyla tak doznívající recesí celého odvětví významně ovlivněna.

DFIN

Oddělení LIS ŘLP

ČR, s. p., vydalo ve spolupráci s LA A ČR publikaci Databáze letišť České a Slovenské republiky 2011. Součástí jsou i mapy spodního vzdušného prostoru a Letecká mapa ICAO 1:500 000 ČR. Celý náklad 300 kusů bude sloužit jako propagační předmět v ceně zhruba 300 korun. Jednotlivá oddělení si jej mohou vyzvednout na základě výdejky ze skladu.

red

Co se děje na ruzyňském letišti?

Český aeroholding nabývá konkrétních obrysů

Akciová společnost Český aeroholding, pod níž se sloučí Letiště Praha a zadlužené České aerolinie včetně svých dceřiných společností, **byla zapsána do obchodního rejstříku**. Miroslav Dvořák, jenž byl dosud předsedou představenstva aerolinií i letiště, zaslal dozorčím radám obou společností rezignační dopis, neboť se ujal vedoucí pozice v nově vzniklém holdingu.

Nyní budou do aeroholdingu vkládány jednotlivé společnosti ze skupin ČSA a Letiště Praha. Musí proběhnout znalecké ocenění majetku dceřiných společností. Znalec sice vyjde z výběrového řízení, ale při převodu společností mezi firmami blízkými určuje znalece vždy soud. V současnosti probíhá oceňování handlingové společnosti Czech Airlines Handling a Českých aerolinií. Následovat bude Letiště Praha, charterová společnost Holidays Czech Airlines, poté Czech Airlines Technics – tedy údržba. Po vložení dceřiných firem přijde na řadu i vložení mateřských firem ČSA a Letiště Praha, což však ještě musí schválit Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Celý proces je rozložen tak, aby holdingové uspořádání bylo kompletní do konce roku 2012.

Zpravodajský časopis EURO se otázel nového šéfa Českého aeroholdingu na jeho názor na pozici projektu výstavby paralelní dráhy v nové organizační struktuře.

EURO: Letiště plánuje stavět paralelní dráhu. Nyní se mezi ně a stát jako vlastníka vsune Aeroholding, do něhož jsou začleněny problémové ČSA. Nezhorsí to podmínky financování výstavby dráhy?

DVOŘÁK: Právě naopak. Už nyní jednáme za Aeroholding s bankami o veškerém potřebném financování a vidíme tam velký zájem o spolupráci.

EURO: V jaké fázi je příprava výstavby?

DVOŘÁK: Nyní čekáme na stanovisko ministerstva životního prostředí k EIA. Doufáme, že bude v řádu několika málo měsíců. Zároveň běží řízení o změně územního plánu na magistrátu. V původním územním plánu dráha sice je, ale o něco kratší, než je nyní naprojektována. Až to bude schváleno, můžeme požádat o stavební povolení. Stavět se začne nejspíše v roce 2014.

18. ročník FEBIOFESTU zavítal i na Letiště Praha

Letiště Praha bylo partnerem letošního 18. ročníku Mezinárodního filmového festivalu Praha – FEBIOFEST, který proběhl od 25. 3. do 1. 4. 2011 také v prostorách letištní haly. Festival se již tradičně konal kromě klasických kinosálů také ve speciálních video auditoriích i ve veřejných prostorech a letos tato jedinečná projekce zakotvila právě na Letišti Praha. Během osmidenního programu zde návštěvníci mohli zhlédnout celkem 16 filmů s leteckou tematikou.

„Letiště Praha se již tradičně snaží svým návštěvníkům zprostředkovávat zajímavé kulturní zážitky. V minulosti v jeho moderních prostorech proběhla řada divadelních představení, přehlídek či nejrůznějších výstav. Díky navázání spolupráce s Febiofestem se nám otevřely nové možnosti v podobě zřízení letištní promítací místnosti, kterou budeme k tomuto účelu využívat i po ukončení festivalu,“ řekl o spojení festivalu s letištem Stanislav Zeman, výkonný ředitel pro Letecký obchod, marketing a řízení produktu Letiště Praha.

„Diváci viděli české i zahraniční tituly spojené v prostředí Letiště Praha dokonale padnoucími tématem,“ řekl Fero Fenič, ředitel Febiofestu. „Filmová přehlídka totiž stejně jako celý Febiofest klade důraz na různorodost přístupů, dobru vzniků i žánrově pozadí jednotlivých titulů. Každý divák měl možnost si vybrat,“ dodal k výběru filmů dramaturg sekce Jan Foll.

Počet odbavených cestujících v roce 2010 mírně klesl

V loňském roce odbavilo Letiště Praha celkem **11,56 milionu cestujících**, což je oproti roku 2009 pokles o 0,7 procenta (87 000 cestujících). Nejvyšší počet cestujících připadá tradičně na ČSA, s domácími aerolinkami letělo 43 % cestujících. Loňské výsledky ovlivnila negativně výluka letecké dopravy, kterou způsobila erupce islandské sopky. Pro ruzyňské letiště to znamenalo úbytek 200 000 cestujících. Svůj díl na poklesu měla i redukce pravidelných linek ČSA před zahájením zimního letového řádu.

Nové pravidelné lety

České aerolinie v nadcházející letní sezoně zavedou nové pravidelné linky do ukrajinských měst Lvov, Doněck a Charkov, dále do Baku v Ázerbájdžánu a Bordeaux ve Francii.

Další spojení, jako například do ruské Kazaně z Prahy nebo do Baku z Karlových Varů, přinese do nabídky ČSA plánovaná spolupráce s partnerskými aeroliniemi. Letový řád pro letní sezonu platí od 27. března do 29. října.

„Detaily k novým linkám společnost oznámí ještě před letními prázdninami, i s ohledem na aeropolitickou situaci v oblasti Blízkého a Středního východu,“ uvedl viceprezident pro obchod a marketing ČSA Jiří Marek.

V samotném začátku platnosti letní sezony přidají aerolinie do letového řádu navíc jeden let týdně do Samary v Rusku. Naopak ke snížení počtu týdenních frekvencí a nabízené sedačkové kapacity dojde například na linkách do Oslu, Káhiry či syrského Damašku.

ČSA na sezonu obnoví spoje do Marseille a Benátek. Nepočítají naopak s pravidelnými linkami na Jadran, do Soluně v Řecku a Heraklionu na Krétě. Většinu typicky letních prázdninových destinací bude obsluhovat charterový dopravce Holidays Czech Airlines.

„Klasická sezonnost, jak ji známe z dřívějších, je dávno překonaný jev. Linky se budou přizpůsobovat zájmu cestujících, vývoji na trhu a obchodním příležitostem, a nebudou tolik dogmaticky zohledňovat formální hranice sezon. Nové linky budeme otevírat, jakmile to bude dávat ekonomický smysl bez ohledu na platnost letního či zimního letového řádu. To samé, ale v opačném smyslu, lze říci i o ztrátových spojích,“ dodal Marek.

ČSA zjišťuje možnosti otevření pravidelného leteckého spojení na Blízký východ a do Střední Asie. Nyní uvažují o Rijádu, Teheránu, Ašchabadu a Bagdádu.

Z tisku připravili **OLDŘICH STANĚK, AI, mis**

Poslední cíl Dis

Americký raketoplán Discovery se ve středu 9. března 2011 vrátí ze své poslední, devětatřicáté mise. Na floridském mysu Canaveral přistál v 17:57 SEČ.

Počasi v minulosti přistávací manévry často komplikovalo. Tentokrát se sice také zvedl vítr a nad mysem Canaveral se objevila oblačnost, ale přistání proběhlo podle plánu a bez problémů.

Během své poslední mise strávil raketoplán ve vesmíru 13 dní, jeho let vedení NASA oproti původním plánům prodloužilo o dva dny, aby astronauti mohli ve vesmíru dokončit všechny plánované práce.

Discovery se šesti astronauty na palubě odstartoval ve čtvrtek 26. února k Mezinárodní vesmírné stanici (ISS), kterou jeho posádka během mise rozšířila o víceúčelový modul Leonardo a vnější plošinu Express Logistics Carrier. Na orbitální komplex také dopravila humanoidního robota zvaného Robonaut 2 (R2), který je vůbec prvním robotem svého typu ve vesmíru.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O DISCOVERY

Rozpětí křídel:	23,79 m
Délka:	37,24 m
Výška:	17,00 m
Celková hmotnost i s nákladem při startu (bez vnější palivové nádrže)	
a raketových motorů 1. stupně	121 000 kg
Užitečné zatížení	16 400 kg
Posádka	max. 8 osob
Rychlost na oběžné dráze	27 869 km/h

Seriál pohled

60

(pokračování z minulého čísla)

Pro potřeby umístění a činnosti radarového simulátoru byly v přízemí

Technického bloku na novém letišti v Praze-Ruzyni rekonstruovány příslušné prostory. Rekonstrukční práce se ovšem nezaměřily jen na hlavní centrum. Probíhaly i na regionálních letištích, na nichž složky řízení letového provozu neustále plnily svoji důležitou roli, spočívající kromě poskytování letových provozních služeb v příslušném vzdušném prostoru též v zajišťování provozu a údržby nezbytné pozemní techniky.

Slavnostní události v historii RLP ČR bylo bezesporu obsazení prvního místa v kategorii rentabilita v rámci soutěže Czech Top 100 za rok 1999. Z hlediska zkvalitnění poskytovaných služeb řízení letového provozu mělo v roce 2000 značný význam též zářijové uvedení radarového simulátoru E2000 do provozu a následné zahájení výcviku řídicích ACC a APP/TWR Praha, aby byli včas a dokonale připraveni na využívání tohoto systému v běžném provozu.

Výkony letového provozu v roce 2000 opět stouply. Tak například na našem největším mezinárodním letišti v Praze-Ruzyni činil celkový nárůst počtu pohybů 4,4 % ve srovnání s rokem předchozím. K opačné situaci, poklesu o 2,6 %, došlo na regionálních dopravních letištích. Ve vzdušném prostoru ČR pak vzrostl počet pohy-

Discovery: muzeum

a mohl by pro provoz stanice znamenat velký přínos. Celý interiér kosmické stanice je dimenzován na lidi, proto se jedná o robota, který má lidské proporce a lidské schopnosti. Lze si představit, že dokáže astronautům ulehčit práci – ohřívát jídlo, vyměňovat vzduchové filtry, provádět jednoduché experimenty. Pokud by se robot osvědčil, znamenalo by to pro posádku opravdu velký přínos.

Astronauti také během letu provedli kontrolu všech systémů včetně kontroly tepelné ochrany a zjistili, že vše je v naprostém pořádku.

Připomeňme, že prvními úkoly raketoplánu bylo vynášet zpravodajské satelity namířené proti tehdejšímu Sovětskému svazu. Svět se ale za čtvrtstoletí změnil a to se samozřejmě projevilo i na „civilním“ obsahu dalších misí. Celkový výčet úspěchů raketoplánu Discovery je dlouhý – kromě toho, že se významně podílel na budování mezinárodní kosmické stanice (ISS), navštívil stanici Mir, vynesl třeba slavný Hubbleův teleskop nebo meziplanetární sondu Ulysses.

Národní úřad pro letectví a vesmír používal Discovery téměř 27 let. Za tu dobu strávil raketoplán ve vesmíru celkem 365 dní a nalétal zhruba miliardu a půl kilometrů na oběžné dráze kolem naší planety.

Discovery byl první sériově vyráběný raketoplán a stejně jako ty další i on procházel neustálou modernizací.

Neměl a dlouho nebude mít konkurenci, co se týče schopnosti dopravovat velmi objemné a těžké konstrukce na oběžnou dráhu a také je přivážet zpět na Zemi. Přepřavovat náklady až do hmotnosti 12 tun žádná jiná kosmická loď neumí, a toho také bylo zejména v posledních desetiletích využito k výstavbě mezinárodní kosmické stanice. Raketoplány jsou proto v této oblasti nenahraditelné. Dopravu kosmonautů na ISS budou nyní několik let zajišťovat pouze ruské Sojuzy.

Američané ale pracují na nových modelech kosmických lodí, které by mohly začít létat někdy v roce 2015. Zdaleka však nebudou tak výkonné jako raketoplány, pokud jde o schopnost vynášet těžké náklady. Budou však srovnatelné v počtu členů posádky, které budou moci dopravit na oběžnou dráhu a zpátky.

Doběh raketoplánového programu NASA bude provázet velká sláva. Při poslední cestě Discovery šlo o běžný zásobovací let, přesto vzbudil obrovskou mediální pozornost. NASA proto připravuje pro popularizaci raketoplánů řadu akcí pro veřejnost.

Raketoplán Discovery brzy zamíří na svoji poslední

cestu, a to do muzea. Příprava na jeho předání Národnímu leteckému a vesmírnému muzeu Smithsonova institutu ve Washingtonu by měla trvat asi devět měsíců. Pak bude přístupný návštěvníkům. V dubnu 2011 má ještě naposledy vzlétnout do vesmíru raketoplán Endeavour a v červnu se na závěrečnou vesmírnou cestu chystá poslední z trojice raketoplánů – Atlantis. Plánuje se, že Atlantis přistane v Kalifornii, což je ne-tradiční místo. Pak se chystá jeho velkolepá spanilá jízda po místech spjatých s vývojem kosmonautiky. Tím provoz těchto vesmírných plavidel po 30 letech definitivně skončí.

mis, foto internet

Ú do historie řízení letového provozu

bů letadel o 5,9 %, opět ve srovnání s rokem 1999. Největší vliv na uvedená čísla měl přitom značný rozvoj letecké dopravy v Evropě; z hlediska České republiky k němu přispěly i jarní, respektive podzimní změny týkající se některých tratí a vzdušných prostorů letových provozních služeb apod.

Nejvýznamnější událostí v řízení letového provozu v roce 2001, a to nejen z domácího, ale i z evropského pohledu, byla příprava provozního využívání nového systému letových hladin, tzv. Reduced Vertical Separation Minima (RVSM), spočívající ve vertikálním „zhuštění“ vzájemných rozstupů letových cest nad letovou hladinou (FL) 290 z původních 600 na 300 metrů. Tímto zásahem vzniklo šest nových letových hladin, čímž se podstatně zvýšila propustnost horního vzdušného prostoru. Tento projekt, označovaný za nejvýznamnější událost v letectví za poslední půlstoletí, byl po čtyřech měsících zkoušek uveden do rutinního využívání 24. ledna 2002 v 01:01 hodin SEČ.

Ruku v ruce s těmito aktivitami musely jít i příslušné změny v organizaci vzdušného prostoru České republiky. Aby se zvýšila jeho propustnost, bylo v roce 2001 postupně změněno dosavadní čtyřsektorové uspo-

řádání horního vzdušného prostoru a dočasně otevřen tzv. šestý sektor, a to zřízením nových, respektive napřímením vybraných stávajících letových cest apod. K úpravám konkrétních tratí došlo rovněž v koncové řízené oblasti Praha a řízeném okrsku Praha-Ruzyně.

A jak se změny projeví v samotném letovém provozu? Jak jinak než v letech minulých – tedy jeho nárůstem. V roce 2001 vzrostl počet pohybů ve vzdušném prostoru České republiky v porovnání s rokem předchozím o 10,9 %, počet pohybů letadel na našich dopravních letištích (Praha-Ruzyně, Karlovy Vary, Brno-Tuřany a Ostrava) pak celkově o 2,4 %.

Rok 2001 byl pro ŘLP ČR, s. p., významný i z jiného pohledu. V březnu byl zahájen tzv. Projekt ATCC Praha – výstavba nového Národního integrovaného střediska řízení letového provozu, situovaného v Jenči u Prahy. Kromě tohoto projektu byla navíc realizována i řada dalších akcí, z nichž uvedme například projekt KOBRA řešící obnovu radiokomunikačních systémů na regionálních letištích. Modernizací prošla různá radionavigační zařízení, například přibližovací systém ILS na VPD 24 na pražské Ruzyni, který nyní umožňoval jak přiblí-

žení za podmínek kat. IIIb, tak i vzlety za malé dohlednosti včetně tzv. řízených vzletů apod. S vědomím celosvětově značně nepříznivé situace v dopravním letectví, zapříčiněné především událostmi 11. září 2001, byly u ŘLP ČR pro rok 2002 stanoveny následující priority:

dosáhnout takové propustnosti vzdušného prostoru ČR, která zajistí při dodržení vysoké úrovně bezpečnosti plné pokrytí poptávky všech uživatelů,

zajistit realizaci další fáze projektu Národního integrovaného střediska ATCC Praha,

zajistit aktivní účast ŘLP ČR v procesu vytváření Středoevropských služeb řízení letového provozu,

trvale zlepšovat vzájemné vztahy uvnitř podniku.

Navzdory celosvětové krizi v letecké dopravě lze konstatovat, že úspěšný rozvoj podniku, nastolený před několika lety, pokračoval. Díky vysokému pracovnímu nasazení se podařilo zvládnout mimořádný nárůst provozu, snížit nežádoucí zpoždění letů a pokračovat v rozvoji systémů ATM. To vše při zachování vysokého procenta provozní bezpečnosti.

Ing. MILAN CVRKAL, PAVEL SVITÁK
(pokračování)

Fotbalové turnaje ECC 2011 a 2012

Již po čtyřiačtyřicáté se v červnu tohoto roku uskuteční fotbalový turnaj řídících letového provozu (ECC). Letošním hostitelem je Řím, kde také v průběhu turnaje bude zvolen pořadatel pro rok 2012.

Členové mužstva Prahy, která je již po dlouhá desetiletí tradičním účastníkem turnaje, se rozhodli kandidovat na **uspořádání turnaje v červnu příštího roku**.

Přestože k vlastním kláním je ještě hodně daleko, organizační výbor již na podzim roku 2010 zahájil přípravné práce směřující k zajištění všech potřebných náležitostí. (Autorem připraveného loga je bývalý kurzista a pseudopilot Jakub Větrovec.)

Jedním z prvních kroků bylo setkání s generálním ředitelem ŘLP ČR, s. p., kde byla projednána možná spolupráce občan-

ského sdružení založeného pro tento účel a našeho podniku. Generální ředitel projevil velký zájem o chystanou akci a přislíbil nejen konkrétní pomoc zahrnující poradenství, technické vybavení apod., ale nabídl i záštitu nad celým turnajem. Ta byla přijata, a tak bylo 2. února 2011 podepsáno Memorandum o spolupráci při přípravě a realizaci ECC 2012.

V průběhu března již organizační výbor dosáhl rámcových dohod jak na pronájem potřebného počtu hřišť, tak na zajištění ubytování pro účastníky a jejich dopravu v průběhu turnaje.

Na inspekční návštěvu proto byla pozvána mezinárodní komise, jejíž doporučení je nezbytné pro úspěch při vlastní volbě pořadatele.

O výsledku této volby – doufáme, že pozitivním – jakož i o letošním turnaji vás budeme informovat v prvním poprázdňovém vydání Stripu.

ANTONÍN TICHÝ, ACC

Foto **PETR PROCHÁZKA, ACC**

Jednodenní výlet pro seniory – bývalé zaměstnance

ŘLP ČR, s. p., pořádá **ve středu 1. června 2011** jednodenní zájezd pro bývalé zaměstnance, kteří jsou v důchodu. Cílem je Duchcov a prohlídka zámku, který svým pobytem proslavil filozof, světoběžník a dobrodruh Giacomo Casanova.

Závaznou přihlášku je potřeba dodat do **5. května 2011** na adresu: Řízení letového provozu ČR, s. p., divize personální/PS, Navigační 787, 252 61 Jeneč. Vše kolem zájezdu zařizuje Marie Pražáková, telefon 220 373 239, fax 220 372 054, e-mailová adresa prazakova@ans.cz.

DPER

Zápisník z cest (tentokrát) Roberta Bakaláře

Cestujete a fotografujete? Po Česku i po světě? Podělte se o své zážitky nebo nové poznatky se čtenáři Stripu, tak jak to tentokrát udělal Robert Bakalář z DPRO.

Santa Maria je nejjižnější a jeden z nejmenších ostrovů azorského souostroví. Rozloha celého ostrova je přibližně 97 km², délka zhruba 17 km a největší šířka 10 km. Žije zde pouhých 1000 stálých obyvatel. Nachází se jen 15 minut letu z hlavního ostrova Sao Miguel. Správním střediskem ostrova je Vila do Porto s klášterem Santo António. Jde vlastně o jednu dlouhou

Maják u oblasti Ponta do Castelo

Kaplička, kde nechal Kolumbus sloužit mši

ulici lemovanou domky, která končí v přístavu. Na ostrově naleznete jak hory s bohatou vegetací, tak travnaté roviny se stády pasoucích se krav. Úchvatné místo na severním pobřeží je vesnička Anjos, kde léta páně 1493 nechal Kryštof Kolumbus sloužit mši za svou posádku a loď. Za zmínku stojí bývalé americké letiště z 2. světové války, na kterém se jakoby zastavil čas. Zajímavostí je, že na tomto letišti nouzově přistál pouhým plachtěním Airbus A-330.

English Corner

Joke / Arabic Ad

A disappointed salesman of Coca Cola returns from his Middle East assignment.

A friend asked, "Why weren't you successful with the Arabs?". The salesman explained, "When I got posted in the Middle East, I was very confident that I will make a good sales pitch as Cola is virtually unknown there. But, I had a problem, I didn't know to speak Arabic. So, I planned to convey the message through 3 posters... First poster, a man crawling through the hot desert sand, totally exhausted and panting. Second poster, the man is drinking our Cola and third, our man is now totally refreshed. Then these posters were pasted all over the place".

"That should have worked," said the friend.

The salesman replied, "Well, not only did I not speak Arabic, I also didn't realize that Arabs read from right to left..."

Joke / Two Kids in a Hospital

Two little kids are in a hospital, lying on stretchers next to each other outside the operating room.

The first kid leans over and asks, "What are you in here for?"

The second kid says, "I'm in here to get my tonsils out and I'm a little nervous."

The first kid says, "You've got nothing to worry about. I had that done when I was four. They put you to sleep, and when you wake up they give you lots of ice cream. It's a breeze."

The second kid then asks, "What are you here for?"

The first kid says, "A circumcision."

"Whoa!" the second kid replies. "Good luck, buddy. I had that done when I was born. Couldn't walk for a year!"

Tongue Twisters

Theophilus Thadeus Thistledown, the succesful thistle-sifter, while sifting a sieve-full of unsifted thistles, thrust three thousand thistles through the thick of his thumb. Now, if Theophilus Thadeus Thistledown, the succesful thistle-sifter, thrust three thousand thistles through the thick of his thumb, see that thou, while sifting a sieve-full of unsifted thistles, thrust not three thousand thistles through the thick of thy thumb.

Připravila NWT